

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060307

DOM
2016-05-13
Stockholm

Mål nr
F 661-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-01-07 i mål F 2692-15, se bilaga A

KLAGANDE

Ribackens Fritidsby Samfällighetsförening

MOTPART

1. A D

2. G D

SAKEN

Klander av beslut gällande förslag till budget och utdebitering vid Ribackens Fritidsby Samfällighetsförening årsstämma 19 april 2015

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver punkten 1 i mark- och miljödomstolens dom och avvisar A Ds och G Ds klandertalan avseende punkten 12 andra och tredje meningen i protokollet från Ribackens Fritidsby samfällighetsförenings årsstämma den 19 april 2015.

Dok.Id 1274310

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Ribackens Fritidsby samfällighetsförening (föreningen) har yrkat att Ribackens Fritidsby samfällighetsförenings stämmobeslut från den 19 april 2015 ska stå fast avseende punkten 12 andra och tredje meningen i årsstämmoprotokollet.

A D och **G D** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Föreningen har vidhållit vad de anfört i mark- och miljödomstolen samt i huvudsak tillagt följande. I de handlingar som i laga ordning sändes ut i samband med kallelsen till stämman fanns en handling benämnd ”förslag till budget och utdebitering” bifogad, men av misstag har ordet debiteringslängd fallit bort. Det framgick av dagordningen, punkten 12, att förslag till budget och debiteringslängd skulle behandlas. I stämmoprotokollet angavs under punkten 12 att budget och debiteringslängd har beslutats. Vidare bilades i samband med kallelsen till årsstämman en handling benämnd ”faktura”, där det framgick vid vilka tidpunkter avgiften ska betalas. Samfälligheten består av 115 medlemmar, samtliga med andelstalet 1. Det föreligger därför inget tvivel om att var och en ska betala det belopp som anges, dvs. en hundrafemtondel av det föreslagna uttaxeringsbeloppet. Ingen medlem, inklusive **A D** och **G D**, har vare sig före stämman, under stämman eller därefter framfört att det förelegat några oklarheter. Att upphäva beslutet får orimliga konsekvenser vilka inte står i proportion till det fel som har begåtts. Samtliga medlemmar har erlagt sin andel av avgiften och medlen har använts till de kostnader som upptas i förslaget till budget.

A D och **G D** har vidhållit vad de anfört i mark- och miljödomstolen samt i huvudsak tillagt följande. Debiteringslängd, där det framgick vilket belopp som skulle uttaxeras och hur mycket varje medlem skulle betala, saknades inför och vid årsstämman 2015. Att ingen medlem någonsin har påpekat oklarheter stämmer inte.

G D begärde ordet och efterlyste en debiteringslängd när punkten 12 var uppe för behandling. Ordföranden för mötet svarade att det fanns en sådan och att varje hus har en andel. Då G D hävdade att det inte framgick blev han tystad och fick inte uttala sig mer i frågan, vilket inte framgår av protokollet. Protokollet från 2015 års stämma fanns inte tillgängligt inom de 14 dagar som föreningens styrelse hävdar. Protokollet anslogs på anvisad plats fem veckor efter stämman.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Om en samfällighetsförenings medelsbehov inte täcks på annat sätt, ska enligt 40 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter (SFL) bidrag i pengar uttaxeras av medlemmarna. Enligt 42 § SFL ska, om inte annat föreskrivs i stadgarna, medlemmarnas bidrag uttaxeras genom att styrelsen upprättar och på föreningsstämma framlägger en debiteringslängd. Enligt andra stycket samma paragraf ska i debiteringslängden anges det belopp som uttaxeras, vad som belöper på varje medlem och när betalning ska ske. Av § 13 tredje stycket i föreningens stadgar framgår: ”Om stämma ska godkänna uttaxering ska styrelsen bereda medlemmarna tillfälle att från det kallelseåtgärd vidtagits ta del av debiteringslängd, utvisande det belopp som ska uttaxeras, vad som belöper på varje medlem och när betalning ska ske”.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att det redan av föreningens egna uppgifter framgår att beslutet om uttaxering inte har föregåtts av att styrelsen upprättat en debiteringslängd som företetts i samband med kallelse till ordinarie föreningsstämma eller lagts fram vid senare tillfälle. Detta innebär att något bindande beslut om uttaxering inte har fattats vid föreningens årsstämma 2015 (se NJA 1989 s. 87 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 22 december 2015 i mål nr F 7364-15). Eftersom det alltså inte finns något beslut att klandra i denna del ska mark- och miljödomstolens dom ändras på så sätt att A Ds och G Ds klandertalan avvisas såvitt avser punkten 12, andra och tredje meningen i protokollet från föreningens årsstämma den 19 april 2015 (punkten 1 i den överklagade domen).

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen

DOM

F 661-16

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2016-06-10

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Lars Borg, tekniska rådet Jan Gustafsson samt hovrättsråden Eywor Helmenius, referent, och Åsa Marklund Andersson.

Föredragande har varit Sara Bergdahl.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-01-07
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr F 2692-15

KÄRANDE

1. A D

2. G D

SVARANDE

Ribackens Fritidsby samfällighetsförening

SAKEN

Klander av föreningsstämmobeslut

DOMSLUT

1.Mark- och miljödomstolen upphäver beslut under punkten 12 andra och tredje meningen i protokollet från Ribackens Fritidsby samfällighetsförenings årsstämma den 19 april 2015 om godkännande av debiteringslängd samt om fastställande av samfällighetsavgift.

2.Mark- och miljödomstolen lämnar A Ds och G Ds klandertalan i övriga delar utan bifall.

3.Vardera parten ska stå sin rättegångskostnad.

Dok.Id 438340

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 30 E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

BAKGRUND

I protokoll från Ribackens Fritidsby samfällighetsförenings årsstämma den 19 april 2015 anges bl.a. följande.

Punkt 7 Styrelsens förvaltningsberättelse för 2014

Mötesordföranden gick igenom förvaltningsberättelsen punkt för punkt. Årsstämman beslutade att med godkännande lägga förvaltningsberättelsen till handlingarna.

Punkt 11 Behandling av inkomna motioner

Motion hade inkommit från S I med förslag angående dränering av Ribacken. Styrelsens föredragande P L redovisade styrelsens svar och föreslog att motionen avslås. Stämman beslutade enligt styrelsens förslag att avslå motionen.

Punkt 12 Förslag till budget och debiteringslängd 2015

Årsstämman beslutade att godkänna styrelsens förslag till budget 2015. Årsstämman beslutade att godkänna styrelsens förslag till debiteringslängd. Årets samfällighetsavgift fastställdes till 3 300 kr per andel och år.

A D och G D har klandrat vid stämman fattade beslut.

YRKANDEN M.M.

A D och G D har, som det får förstås, yrkat att beslut under punkterna 7, 11 och 12 ska upphävas. De har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande.

Under punkt 7 på stämman, Styrelsens förvaltningsberättelse, under punkten Övrigt, begärdes ett mera detaljerat svar på den utredning som redovisades i förvaltningsberättelsen. Som svar fick de att denna fråga var en motion vid föregående årsstämma 2014 och att det inte fanns någon motion om detta i år.

Under punkt 11 på stämman anger styrelsen att det är fastighetsägarens eget ansvar att avvattna sin tomt. Det är samfällighetens ansvar och därmed kollektivets ansvar.

Styrelsen har i sitt uppdrag att verkställa att avvattning sker för området som samfälligheten omfattar. Beslutet om att det är varje fastighetsägares ansvar ska upphävas.

De yrkar även att beslut under punkt 12, andra och tredje meningen, i protokollet upphävs. På stämman påpekades att det inte finns någon debiteringslängd och att det måste finnas en. Som svar erhöles från föreningen att det finns en debiteringslängd. Stämman beslutade om fastställande av årets avgift. Första delbetalningen av avgiften sattes med förfalldag 30 april 2015, elva dagar efter stämman, vilket är innan besvärstiden på fyra veckor gått. Vid försenad betalning av årsavgiften utgår en påminnelseavgift om 50 kr. Utdebitering sker även vid frånvaro på städdagen med 500 kr. Föreningen kan inte ålägga medlemmarna sådana arbetsuppgifter eller tvinga dem som inte fullgör arbetsplikten att betala en avgift. Några avgifter utöver årsavgiften i debiteringslängden finns inte med i stadgarna.

Ersättning yrkas för domstolskostnader om 2 800 kr.

Ribackens Fritidsby samfällighetsförening (föreningen) har bestritt talan och anfört bl.a. följande.

Kallelse till stämman har skett i enlighet med vad som föreskrivs i 14 § stadgarna. Samtliga handlingar som ska behandlas av stämman har bifogats kallelsen. Stämman har också godkänt att stämman är behörigen utlyst.

Eftersom samtliga ärenden som ska behandlas på stämman ska anges i kallelsen finns ingen möjlighet att på stämman tillföra ärenden. Detta upplystes G D om av ordföranden.

Förvaltningsberättelsen är styrelsens redogörelse för vad som har förevarit under verksamhetsåret. Det går alltså inte att göra några tillägg till styrelsens berättelse. Givetvis finns möjlighet för medlemmarna att ställa frågor till styrelsen, vilket också gjordes. Att G D inte var nöjd med de svar han fick är en annan fråga.

Styrelsens förvaltningsberättelse godkändes av stämman utan några reservationer och styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Vad gäller frågan om debiteringslängd kan sägas följande. Samfälligheten har 115 medlemmar, samtliga har andelstalet 1. Därför har styrelsen inte funnit skäl att upprätta en särskild handling som talar om att samtliga har andelstalet 1 och att debiteringen av samfällighetsavgift blir lika för alla. Styrelsen är dock villig att fortsättningsvis vara tydligare om det föreligger oklarheter.

Protokollet justerades inom stipulerade två veckor och har sedan dess funnits tillgängligt hos sekreteraren. Protokollet har också anslagits på föreningens anslagstavla.

Faktura avseende den föreslagna samfällighetsavgiften har skickats med årsmöteshandlingarna, där avgiften har delats i tre delar med angivande av förfallodagar. Förvisso infaller den första förfallodagen innan sista dag för justering av mötesprotokollet. Så skulle det inträffa att stämman beslutar en annan avgift än den av styrelsen föreslagna, finns möjlighet att skicka ny faktura för de två kommande betalningstillfällena. På fakturan anges också att styrelsen avser att debitera en påminnelseavgift om 50 kronor om man inte betalar sin faktura i tid. Den som väljer att inte betala i tid kan därigenom sägas ha ingått ett avtal med styrelsen om att dröja med betalningen.

Vad gäller styrelsens svar på en motion, kan det knappast vara ett brott mot stadgarna. Om medlemmarna inte är nöjda med svaret kan stämman besluta att bifalla motionen.

Beträffande städdagar kan följande sägas. Styrelsen ordnar två städdagar per år i syfte att gemensamt utföra vissa arbeten. För att utöva påtryckning har beslutats att ta ut en avgift av den som inte deltar. Styrelsen är medveten om att detta kan vara tveksamt och inte ryms inom stadgarna och att man inte kan "tvinga" medlemmarna att vara med. Den som har förhinder kan vända sig till städledaren och få en uppgift

att utföra vid annat tillfälle. Alternativet till att medlemmarna deltar vid städdagarna är att höja samfällighetsavgiften och betala för att få arbetena utförda. Noteras bör att stämman för några år sedan efter en motion från medlem beslutade att höja beloppet från 300 till 500 kronor, eftersom det upplevdes som orättvist att somliga alltid smiter.

När det gäller de gemensamma hygienhusen är det samma sak. Medlemmarna kan välja att sköta sina städveckor eller att betala så att styrelsen kan anlita någon annan de veckorna.

HANDLÄGGNINGEN

Mark- och miljödomstolen har avgjort målet utan att hålla huvudförhandling med stöd av bestämmelserna i 42 kap. 18 § första stycket femte punkten rättegångsbalken.

DOMSKÄL

Allmänt om klander av föreningsstämmobeslut

Beslut som fattas på *föreningsstämma* för en samfällighetsförening kan upphävas eller ändras om det inte tillkommit i behörig ordning eller om det strider mot lagen (1973:1150) om förvaltningen av samfälligheter (SFL) eller mot annan författning eller mot föreningens stadgar (53 § SFL). Det sagda innebär att domstolens prövning i ett klandermål främst innebär en kontroll av om de fattade besluten på stämman strider mot föreningens stadgar eller gällande lagbestämmelser, dvs. om besluten är formellt korrekta. Domstolen har inte att bedöma lämpligheten av fattade beslut och kan inte heller pröva löpande förvaltningsåtgärder som styrelsen utfört.

Yrkande avseende punkten 7 i stämmoprotokollet

A D och G D har yrkat att beslutet under punkt 7, Styrelsens förvaltningsberättelse med underpunkten Övrigt, ska upphävas då de inte fick ett uttöm-

mande svar på en motion från 2014 års stämma om ändrade andelstal för permanentboende.

Föreningen har anfört att denna fråga var en motion vid 2014 års stämma och att någon ny motion i frågan inte hade inkommit till 2015 års stämma. Frågan avhandlades i föreningens förvaltningsberättelse för 2014.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning. Eftersom föreningen inte behandlat frågan om ändrade andelstal för permanentboende vid stämman 2015 annat än som en redovisning i förvaltningsberättelsen finns inget stämmobeslut att pröva i frågan. Skäl att upphäva stämmobeslutet under punkten 7 har således inte framkommit. A Ds och G Ds talan i denna del ska därför lämnas utan bifall.

Yrkande avseende punkten 11 i stämmoprotokollet

A D och G D har, såsom det får förstås, yrkat att stämmobeslutet under punkten 11, att avslå en motion om dränering, ska upphävas.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning. Det har inte framkommit att beslutet inte tillkommit i behörig ordning, eller är lagstridigt eller i strid med föreningens stadgar. Det har således inte heller framkommit skäl att upphäva detta stämmobeslut. A Ds och G Ds talan ska därför även i denna del lämnas utan bifall.

Yrkande avseende punkten 12 i stämmoprotokollet

A D och G D har vidare yrkat upphävande av beslut om godkännande av debiteringslängd samt om fastställande av samfällighetsavgift, under punkten 12, andra och tredje meningen i protokollet, med hänvisning till att debiteringslängd saknats. De anför att detta står i strid med 42 § SFL samt § 13 i föreningens stadgar.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Enligt 40 § SFL ska, om samfällighetens medelsbehov inte täcks på annat sätt, bidrag i pengar uttaxeras av medlemmarna.

Om inte annat föreskrivs i stadgarna ska, enligt 42 § SFL, medlemmarnas bidrag uttaxeras genom att styrelsen upprättar och på föreningsstämman lägger fram debiteringslängd. I debiteringslängden anges det belopp som uttaxeras, vad som belöper på varje medlem och när betalning ska ske.

En medlem som anser att uttaxering inte stämmer överens med denna lag, stadgarna eller föreningsstämmobeslut kan enligt 46 § SFL väcka talan mot föreningen om rättelse inom fyra veckor från den dag då debiteringslängden lades fram på föreningsstämma.

I § 13 i föreningens stadgar, tredje stycket, första meningen, anges följande.

Om stämma ska godkänna uttaxering ska styrelsen bereda medlemmarna tillfälle att från det att kallelseåtgärd vidtagits ta del av debiteringslängd, utvisande det belopp som ska uttaxeras, vad som belöper på varje medlem och när betalning ska ske.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att det är ostridigt i målet att någon debiteringslängd inte upprättats eller lagts fram på stämman. Eftersom uttaxeringen inte skett i överensstämmelse med vad som följer av såväl lag som föreningens stadgar föreligger skäl att upphäva de aktuella stämmobesluten (jfr NJA 1989 s. 87).

Yrkande avseende övriga avgifter

A D och G D har vidare påtalat att föreningen debiterar påminnelseavgift om 50 kr vid försenad betalning och vidare en städaggift om 500 kr vid frånvaro på städdag och att det saknas stöd för dessa avgifter i stadgarna.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning. Såvitt framgår av protokollet från årsstämman har varken något beslut om påminnelseavgift eller om städaggift

fattats på årsstämman. Såsom inledningsvis redovisats kan mark- och miljödomstolen inom ramen för ett klandersmål endast pröva beslut som fattats på stämman och inte styrelsens löpande förvaltningsåtgärder. Domstolen kan därför inte pröva de aktuella avgifterna och A Ds och G Ds talan i denna del ska således lämnas utan bifall.

Rättegångskostnader

A D och G D har yrkat ersättning för rättegångskostnader om 2 800 kr.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning. Parterna har ömsom vunnit och förlorat. Vardera parten ska därför stå sin kostnad.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 28 januari 2016. Prövningstillstånd erfordras.

Karin Frick

Björn Hedlund

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Karin Frick, ordförande, och tekniska rådet Björn Hedlund.